

EVA HORÁKOVÁ

VZPOMÍNKA NA JEDNOTNÝ KLUB PRACUJÍCÍCH V HRANICÍCH

VZNIK

Jednotný klub pracujících bylo svého času jediné profesionální, kulturně společenské zařízení v Hranicích. Vzniklo sloučením Městské osvětové besedy se stávajícím Závodním klubem ROH n. p. Sigma a s dalšími závodními organizacemi ROH hranických závodů a podniků. Byly to Hranická cementárna, Severomoravské cihelny, Karnola, Nemocnice s poliklinikou, ČSD, Státní lázně Teplice nad Bečvou, ČSAD, Jednota – Lidové spotřební družstvo, Potraviný, Komunální služby, Technické služby a další. Toto sloučení se konalo v roce 1964. Postupem času byl název tohoto sloučeného zařízení změněn na Sdružený klub ROH. Ale veřejnost a pracovní partneři jej nadále nazývali Jednotný klub pracujících, zkráceně JKP. Novější název byl používán jen v korespondenci a při oficiálních jednáních.

Po sdružení závodních výborů ROH do jednoho kulturního zařízení bylo vytvořeno ze zástupců jednotlivých organizací předsednictvo, které se scházelo jednou do roka na výroční konferenci, kde vedení klubu předkládalo zprávu o činnosti. Přítomní zástupci ji hodnotili a dávali podněty k další činnosti nebo organizačním změnám. Všechny sdružené závodní výbory ROH měly povinnost přispívat klubu určitou finanční částkou na činnost a technický provoz. Klub neměl právní subjektivitu a jeho hlavním garantem (zřizovatelem) se stal největší místní podnik Sigma se svým závodním výborem ROH.

V jednotném klubu pracujících bylo vytvořeno pět až sedm pracovních míst: ředitel, programový pracovník, účetní, provozní pracovník, výtvarník, dvě uklízečky. Další pracovníci, např. elektrikář, zvukař, domovník byli externisté. Další výpomocné síly pracovaly podle potřeby jako brigádníci (pořadatelská služba apod.). Za dobu existence klubu se vystřídal pět vedoucích pracovníků – ředitelů: Věra Šromová, Václav Škapa, Bronislav Ludmila (1969–1979), Vítězslav Šprencel a Renata Kosková. Všichni byli osobnostmi, každý jiným způsobem. Zasloužili by si samostatné textové zpracování jejich ředitelování. Z dlouhé řady pracovníků JKP mi – kromě ředitelů – v paměti nejvíce utkvěli: účetní Libuše Sekničková, provozní a technický pracovník Jiří Kovařík, výtvarník Petr Čepický a Antonín Ličman, uklízečka Anna Smítková, z externích pracovníků pak především domovník František Duchoň a Aleš Bajgar, který byl jevištním osvětlovačem a údržbářem elektrického vedení v celé budově od založení JKP až do jeho zrušení.

Nově vytvořený JKP mohl pro svou činnost užívat i prostory dřívějšího ZK Sigma, které byly v zadním traktu restaurace TUNEL na tehdejší Leninově (dnes Radniční) ulici. V průběhu existence JKP však byla tato budova zbourána a zcela nově vystavěna, ovšem už pro jiné účely. Cementárna vlastnila svůj kulturní dům na sídlišti HCV, který nově sloučený JKP rovněž mohl vy-

Maňáskové divadlo Rolnička – pohled do zákulisí, 1966

užívat. Přestože činnost klubu a jeho akce probíhaly v různých objektech nebo lokalitách města (včetně letního kina, sokolovny a dalších objektů), domovským stánkem však byla jednoznačně budova Besedy.

Tradice kulturních zařízení na tomto místě byla zřejmá již dříve. Před rokem 1964 v budově sídlila Osvětová beseda jako kulturní zařízení Místního národního výboru Hranice a asi od padesátých let do územní reorganizace v roce 1960 tam sídlil Okresní dům osvěty jako kulturní zařízení ONV Hranice. Staral se o nejen o kulturní činnost pro město, ale působil též v osvětových besedách ve větších obcích hranického okresu. Působnost byla jen metodická a poradenská. Na činnost Osvětové besedy pak navázal JKP.

DŮM ZVANÝ BESEDA

Budova má trakt situovaný do náměstí, který má čtyři nadzemní podlaží a při pohledu z náměstí snad trochu prvorepublikový stavební sloh včetně rovné střechy. V době klubu byl v přízemí obchod s obuví (kdysi prodejna firmy Baťa) a zejména hlavní vstup do budovy pro návštěvníky. Ve prvním patře byla dlouho městská knihovna, v osmdesátých letech zde vznikly prostory klubu mladých. V druhém patře byly místnosti v užívání prodejny s obuví. Byty, později učebny (výuka klavíru apod.) byly ve třetím patře. Toto podlaží má také balkon, ze kterého ale dlouhá léta zatékala dešťová voda do sousední budovy pojišťovny (a snad zatéká dodnes). Jak typické pro stavebně technický stav Besedy...

Těžiště objektu leželo ve středním traktu. V přízemí chodba se šatnami, hygienické zařízení pro návštěvníky akcí, dále administrativní prostory klubu a místnost zvaná Malý sál nebo taky Klubovna. Dominantou celého přízemí byly mohutné kulaté zděné sloupy, zajišťující nosnost stropu, nad kterým je Velký sál. Z věčně tmavé chodby s jediným oknem do světlíku se postuppo-

Dětský karneval ve Velkém sále JKP, 26. února 1967

valo nahoru. Schodiště s typickou červenou dlažbou a obklady uvedlo návštěvníka do prvního patra, nejprve do předsálí, potom do sálu s jevištěm (Velkého sálu). Obvyklá kapacita byla 380 sedících diváků. Z předsálí vede další schodiště (už menší) na balkon s kapacitou přibližně 100 osob a dále do nejnvýše položené místnosti traktu, která byla užívána jako učebna, ať už jazyková, nebo pro kurzy šití.

Třetí částí budovy je zadní trakt, kde v přízemí byl provozní vstup do budovy z ulice Janáčkovy, dále sklady, v prvním patře zejména šatny pro účinkující, které ale sloužily také pro hudební výuku. Ve druhém patře byly další provozní prostory klubu a fotokomora. Také zde měl své království výtvarník klubu a voněly zde barvy, tuše, papír.

Stavebně technický stav budovy byl po celou dobu činnosti klubu velkým a limitujícím problémem a každý z ředitelů se s ním musel potýkat s větším nebo menším úspěchem. Až do začátku sedmdesátých let byla budova vytápěna tuhými palivami. Například plynofikace objektu a modernizace vytápění proběhla za ředitele Bronislava Ludmily a nebylo vůbec snadné ji prosadit. Stejně jako modernizace světelného parku na jevišti a zřízení nových šaten pro návštěvníky.

ČINNOST KLUBU

JKP jako jediné profesionální kulturní zařízení ve městě zajišťovalo kulturně společenský život v mnoha oblastech. Podle tehdejších pokynů mnoha nadřízených orgánů bylo rozdělení činnosti do těchto oblastí:

- a) zájmová umělecká činnost
- b) výchova uměním
- c) přednášková činnost a vzdělávací kurzy

Jednotný klub pracujících v Hranicích uvádí na závěr školního roku
v neděli dne 23. června 1968 od 16 hod. v letním kině
veselý programový letní nedělní podvečer
s tímto programem:

PAVEL SE LOUČÍ...

Pořad beatové skupiny CORPUS se zpěvákem PAVLEM NEPALOU

PREMIÉRA   PREMIÉRA   PREMIÉRA   PREMIÉRA   PREMIÉRA   PREMIÉRA   PREMIÉRA

DIVADLA PÍSNIČEK

v níž zazní nejpoblábnější melodie z celého světa ● Bližší na zvláštních plakátech

TANČÍME V BEATOVÉM OPOJENÍ

s beatem CORPUS od 18 hod. ● Zpívá PAVEL NEPALA ● Konferuje SLÁVEK ŠKAPA

V případě nepříznivého počasí v sále JKP ● O občerstvení postaráno
Jednotné vstupné na všechny pořady 6 Kčs ● Zjistěte si vstupenky v předprodeji v kanceláři JKP Hranice

Plakát JKP, červen 1968

- d) mládež a kultura
- e) Zpravodaj města Hranic
- f) vysílání rozhlasu po drátě

• ZÁJMOVÁ UMĚLECKÁ ČINNOST

Kapely

V zájmové umělecké činnosti se nejvýrazněji projevovává řada hudebních souborů. Byl to především Velký dechový orchestr s bohatou tradicí (založen 1920) s legendárním dirigentem Rudolfem Klívařem. Přibližně padesátiletý orchestr účinkoval při všech významných městských nebo podnikových oslavách a od roku 1969 pak pravidelně v blízkých lázních Teplicích. Jeho nedělní koncerty na kolonádě rádi navštěvovali kromě lázeňských hostů i občané z Hranic. V roce 1971 byl, bohužel, dirigent pan Klívař povolán do hudebního nebe, a tak taktovku po něm převzal člen dechovky Josef Slimáček, mladý a nadějný dirigent, hudebně velmi dobře vzdělaný a zkušený. Byl přísný a snažil se jít ve stopách svého předchůdce. Jeho zástupcem byl Milan Mikulec. Orchestr dál účinkoval při důležitých kulturních akcích ve městě, ale začala doba, kdy se také zúčastňoval soutěžních přehlídek a festivalů a sám byl iniciátorem některých takových akcí přímo v Hranicích. Byla to např. soutěžní přehlídka velkých dechových orchestrů s názvem O Zlatou trumpetu. Poprvé se konala v hranickém letním kině v roce 1970. Byly na ni pozvány orchestry ze Zlína, z Valašských Klobouk, Frýdlantu nad Ostravicí, Zubří a mládežnický dechový orchestr z Krnova. Přehlídka se u publika setkala s velkým ohlasem a u pozvaných orchestrů s nebývalým zájmem. Proto se tato akce konala i v dalších letech ještě čtyřikrát. Později se dostalo vysokého ocenění dechovému orchestru v krajské soutěži v Ostravě, kde získal první místo. Další význam-

nou událostí byla účast orchestru na přehlídce ve Štětí, kterou pořádalo Ministerstvo kultury. Tam byla orchestru nabídnuta možnost reprezentovat českou dechovou hudbu na mezinárodní soutěži v zahraničí. A tak se stalo a Velký dechový orchestr skutečně odjel do Anglie. A byl tam velmi úspěšný a ve velké konkurenci získal druhé místo. Nejen kapelník pan Slimáček, ale i další zkušení hráči dbali na výchovu nového, hudebně přímého dorostu a nabízeli mladým úspěšným žákům ze Základní umělecké školy členství v souboru. To je jen malý výčet akcí a úspěchů Velkého dechového orchestru. Jeho historie by si zasloužila samostatného zpracování, stejně jako někdejší činnost tanečních a náladových orchestrů.

V šedesátých letech byl v JKP registrován Lázeňský smyčcový orchestr, který řídil také Klívar, později se stal dirigentem Alois Kujal. A jak název napovídá, orchestr hrál především v lázeňském prostředí Teplic. Ale dle požadavků zřizovatele i na příležitostných akcích ve městě.

Po nadšených a skalních členech dechovky zůstala jedna pěkná tradice. Dnes už ti mladší muzikanti chodí na Štědrý den odpoledne hrát na oba městské hřbitovy svým zesnulým spoluhráčům vánoční koledy.

V paměti hranických občanů dosud žijí vzpomínky na úspěšný Taneční orchestr Jaroslava Jiříčka. Stejně jako dechovka byl do klubu převeden ze Sigm, a proto také velmi často pro svůj téměř mateřský podnik hrál. Další úspěšný taneční orchestr řídil František Juráč. Oba orchestry patřily k žádaným nejen v Hranicích, ale také v okolí. Existoval ještě taneční orchestr řízený Emilem Vágnerem, ten však hrál většinou jen v okolních obcích. Malá dechová hudba Pobečvanka vznikla v sedmdesátých letech a řídil ji Jan Kujal, později vedení převzal Alois Kujal a soubor se pod jeho vedením uplatnil hlavně jako taneční orchestr.

Koncem roku 1967 nastal celorepublikový boom v nástupu rockových (tehdy „bigbeatových“) skupin. Shodou okolností i JKP se stal zřizovatelem jedné z nich. Pod názvem The Brights hráli Jiří Kovařík, Josef Bednář, Jan Zelinka a Jiří Sedlák. Absolvovali úspěšně krajské přehrávky, ale asi po dvou letech se rozešli.

Krátkou dobu působil Septet Bronislava Ludmily, který hrál většinou při tanečních večerech v tehdejším Klubu mladých, který při JKP v různých obměnách působil a zanikal. Asi v začátku osmdesátých let vznikl další hudební soubor pojmenovaný Bolid a jeho vedoucím byl Mojmír Chuda.

K hudebním souborům je vhodné poznamenat, že jednotliví hudebníci občas měnili svá členství v jednotlivých kapelách. Podle potřeby také vypomáhali u jiného kapelníka, ale zůstávali vždycky dobrými kamarády. Existuje nepřeberné množství neuvěřitelných, většinou veselých, tradovaných historek, s více nebo méně reálným podkladem, jejichž protagonisty jsou právě muzikanti. To je ovšem téma na samostatné zpracování...

U příležitosti deseti let trvání JKP se konal slavnostní koncert v Sokolovně. V programu vystoupila řada hranických hudebních souborů, ale také pozvaní umělci – známá zpěvačka Inka Zemánková, moderátor Václav Čapek. Tuto velkou akci navštívil také dramaturg ostravského studia ČT a s tehdejším ředitelem JKP a muzikantem B. Ludmilou domluvili a vlastně vymysleli nový televizní program Neděle v klubu. Byl to seriál hudebních pořadů, ve kterém se divákům představovaly amatérské hudební soubory. Také Velký dechový orchestr dostal nabídku na účinkování ve dvou pořadech na Helfštýně.

V souvislosti s kapelami je nutno poznamenat, že vedení města (MěNV) uzavřelo přátelskou družbu s německým městem Oederan, později také Sigma n. p. s partnerským závodem WEB Pumpenwerke v Halle. A tak začala řada výměnných zájezdů hudebních těles do Německa (přesněji NDR). Tehdy vznikaly mezi hudebníky obou zemí mnohé přátelské vztahy, z nichž některé snad trvají dosud.

První koncert Hranického dětského pěveckého sboru – přípravné oddělení se sbormistryní Světlou Ludmilovou, u klavíru sbormistr hlavního sboru Jiří Klimeš, 17. prosince 1981, foto Oli V. Held

Pěvecké sbory

Smíšený pěvecký sbor Jurik prožíval v JKP své poslední úspěšné sezony. Ale v té době již bylo zřejmé, že chybí mladý pěvecký dorost a s velkou lítostí svou dlouholetou činnost musel v začátku sedmdesátých let ukončit. (Byl to sbor s téměř stoletou tradicí.) Založil ho první ředitel Hudební školy František Brož, pak jej vedl další ředitel Josef Knypl, nakonec Josef Slimáček. I přes velkou snahu sbor později obnovit, se úspěch nedostavil.

Když ředitel klubu Bronislav Ludmila ukončil v JKP pracovní poměr a odešel do Olomouce, setkal se tam pracovně s mladým sbormistrem tamějšího dětského pěveckého sboru Jiřím Klimešem. Domluvil s ním, aby dojížděl do Hranic a založil zde dětský sbor. A tak se stalo, že koncem roku 1981 namísto zaniklého sboru Jurik byl zaregistrován Hranický dětský pěvecký sbor. Pan Klimeš byl velmi zkušený a dovedl děti pro zpěv tak nadchnout, že úspěchy se dostavily velmi brzy. Sám pracoval s hlavním sborem, přípravný sbor vedla učitelka hudby ZDŠ Světla Ludmilová. Dokonce získali i rodiče malých zpěváků, kteří pro sbor pracovali organizačně. Po třech letech práce se musel pan Klimeš v Hranicích rozloučit a dál se věnovat jen svému sboru v Olomouci. Tehdejší ředitel Vítězslav Šprencl získal pro sbor novou dirigentku, mladou učitelku hudby Taťanu Jonasovou. Ta pracovala s malými zpěváky podobně jako její předchůdce. Zachovala přípravný a hlavní sbor, který zpíval nejen doma v Hranicích, ale zúčastňoval se různých festivalů a soutěží, byl pozván k účasti na festival Svátky písní v Olomouci. A stejně jako za dirigenta Klimeše jezdil sbor na výměnné zájezdy do zahraničí a na prázdninová soustředění. I díky jmenované sbormistryni existuje sbor dosud. Poté vznikl skutečně smíšený pěvecký sbor a dal si jméno Harmonia. Asi vlivem dětského sboru se nadšenci z řad dospělých dali dohromady a požádali paní Jonasovou, aby se stala i jejich sbormistryní. Stalo se. Brzy ji však vystřídala Barbora Šimečková, pak Jiří Miloš.

Předávání cen na jednom z ročníků festivalu O Zlatou trumpetu – zleva: konferenciér Zdeněk Dryšl, předseda ZV ROH n.p. Sigma Oldřich Lukeš, ředitel n.p. Sigma Josef Cahel, ředitel JKP Bronislav Ludmila a programová pracovnice JKP Eva Horáková

Další umělecké kolektivy

Loutkářský soubor Rolníčka působil ve městě ještě před založením JKP. Nejdříve v Domě pionýrů hrál s maňásky. Když přešel do klubu, měl možnost mít sídlo v budově Tunel, kde byl vhodný malý sál. Na upraveném jevišti se dalo hrát i s loutkami závěsnými. Nadšení loutkáři uváděli svá představení každou neděli dopoledne, ale dle požadavků i jindy. Členové souboru byli velmi obětaví lidé a v dětech našli to nejdvěčnější publikum. Soubor vedli manželé Vlasta a Stanislav Turkovi.

Fotoklub tvořila parta nadšených milovníků fotografie. Nebyl příliš početný, ale jeho činnost byla velmi úspěšná. Hned v začátcích inicioval celostátní fotosoutěž nazvanou Děti objektivem, brzy na to další, tentokrát na téma Lesy musí žít, ta už byla s mezinárodní účastí. Členové připravovali také výstavy z vlastních řad a pořizovali fotodokumentaci z činnosti klubu i ze života města a okolí. Vedoucí fotokroužku byl Gustav Giebl a další jeho významní představitelé Josef Černý a Ing. Milan Sanetřík.

Kroužek esperanta byl naprosto nenápadný. Jeho členové se rádi scházeli k výměnám zkušeností s tímto jazykem a občas pořádali kurzy pro nové zájemce. Vedoucím kroužku byl Alois Jakubec.

Taneční kroužky vznikaly a zanikaly dle potřeby, hlavně před soutěžemi ve společenském tanci. Vedli je taneční mistři nebo jejich asistenti.

• VÝCHOVA UMĚNÍM

Do této pracovní oblasti patřilo pořádání divadelních představení pro dospělé i pro mládež. Kromě amatérských souborů byly uváděny představení profesionálních divadel z Ostravy, Opavy,

Dechový orchestr JKP v družebním městě Oederan, říjen 1982

Českého Těšína, Šumperka, Zlína, Olomouce, Slováckého divadla z Uherského Hradiště, divadel z Brna i Prahy. Publikum mělo široký výběr. Divadelní představení byla v době největšího zájmu organizována v předplatném a v době, kdy byl ředitelem JKP Václav Škapa, byly abonentní skupiny dvě. Škapa na tom měl svůj velký podíl. V organizační práci s profesionálními scénami měl velké zkušenosti z předcházejících zaměstnání. Byly organizovány také zájezdy do divadel v Olomouci, později do Zlína. Také představení pro děti probíhala po určitou dobu v předplatném, ale i jednorázově. Divadelní představení se konala v sále JKP a pokud šlo o scénicky náročnější představení, pak v Sokolovně.

Koncerty hudby všech žánrů byly v programu po celou sezonu. U publika převažoval zájem o koncerty populární hudby, u mládeže pak především o hudbu rockovou. V Hranicích v rámci těchto akcí občas vystupovala špičková a nejžádanější hudební tělesa a umělci Československa. Koncerty se konaly v sále JKP, ale pokud se čekal velký zájem publika, pak v Sokolovně nebo v letním kině. A nejen koncerty populární hudby, ale i hudebně zábavné programy (tenkrát estrády).

Ředitel Škapa, který pracoval v klubu v letech 1967–1968, napsal v některém ze zpravodajů, jak se najednou v Hranicích rozkošatěla kultura. Měl pravdu. V té době vznikl při JKP Kruh přátel hudby, který úváděl v abonentním cyklu koncerty vážné hudby. Jeho předsedou byl MUDr. Milan Šmrha a měl ve výboru aktivní spolupracovníky, kteří připravovali i literární hudební vystoupení z řad místních umělců. Ale většinu koncertů vyplnily programy profesionálních koncertních těles nebo jednotlivců. Občas byli v koncertních programech také hosté z Německa, Polska, Japonska. Kruh přátel hudby působí dodnes.

Ve zmíněných letech byla činnost JKP dále rozšířena o Filmový klub, jehož předsedou byl také Dr. Šmrha. Výbor Filmového klubu uváděl dvakrát do měsíce představení pro náročného

10 LET JEDNOTNÉHO KLUBU PRACUJÍCÍCH 10 LET SOCIALISTICKÉ KULTURY

Jednotný klub pracujících v Hranicích
uvádí

u příležitosti 10 let svého založení a 20 let
trvání orchestru Jaroslava Jiříčka

HUDEBNĚ ZÁBAVNÝ POŘAD

SETKÁNÍ PO LETECH

Pořádáno pod záštitou ZV ROH n.p. SIGMA HRANICE
a dalších zúčastněných organizací na činnosti
Jednotného klubu pracujících v Hranicích

Sobota 27. dubna 1974

Sokolovna v 19.30 hod.

Účinkují:

Hosté: Inka ZEMÁNKOVÁ se svým recitálem
Václav ČAPEK - Čs Tv Praha - konferenciér
Váňa TOMS - konferenciér
Jiří MITRYCH - sólista na varhany

Zpěváci: Eva BAGAROVÁ
Petr HEIDER
Jiří KOVAŘÍK
Bronislav LUDMILA
Pavel NEPALA

Orchestry:
Komorní soubor dechového orchestru
řídí Stanislav Borek
Hudecká muzika Žáků hranického gymnasia
řídí Prof. Jaroslav Blažek
Taneční orchestr JKP - Sigma Hranice
řídí Jaroslav Jiříček
Dechová sedmička POBEČVANKA
řídí Jan Kujal
Taneční orchestr JKP
řídí František Juráč

Vystoupí: Taneční páry JKZ Valašské Meziříčí
pod vedením manželů Chvatíkových

Slavnostní znělku k oslavě 10 let trvání
JKP Hranice napsal a věnoval:
hudební skladatel Prof. Rudolf HEIDER

Program oslav 10. výročí existence JKP

filmového diváka. Konaly se v kině Svět za laskavého pochopení vedení kina. Filmový klub ale postupně ztrácel diváky a tak po pěti letech svou činnost ukončil.

Výstavy výtvarných děl byly pořádány hlavně s cílem představit místním občanům výtvarníky, kteří mezi nám žijí, anebo ty, kteří se zde narodili, nebo prožili určité životní období: Ota Holas, Antonín Rychlovský, Jan Jaroš, Jaroslav Štěpán, Blanka Ličmanová, také řezbáři Václav Pitron a Dalibor Pulkert a další. Výstavy byly většinou situovány do Gotického sálu radnice, někdy do Malého sálu v přízemí Besedy, také do Synagogy. Po otevření kulturního domu na Třídě I. máje (Monika) v roce 1987 bylo několik výstav tam. JKP dostal za úkol starat se o tento nový kulturní objekt po technické a programové stránce. Dlužno dodat, že to byla zátěž, která nám poněkud komplikovala činnost, přestože tamní výstavní síň byla pěkná a uskutečnilo se v ní několik zajímavých výstav.

• PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST A VZDĚLÁVACÍ KURSY

Kursy probíhaly po celý školní rok. V září začínaly kurzy hudební výchovy: hra na klavír, kytaru, harmoniku a předhudební výchova. Studovaly děti, které se nedostaly do Lidové školy umění (což dokládá, že tehdy poptávka občanů převyšovala nabídku hudební školy). Vyučovali většinou učitelé hudby, ale i dobří hudebníci bez pedagogického vzdělání (Anna Baďurová, Alžběta Tugendliebová, Hynek Vojanec, Marie Chromá, Jaromír Hynčica).

Snad neoblíbenější a nejnavštěvovanější byly kurzy taneční a společenské výchovy. V období od října do prosince běžely zároveň vždy čtyři kurzy. Konaly se ve velkém sále, vždy dva odpoledne, dva večer. Pro prodloužené lekce byl často užíván sál kulturního domu Cementárny, závěrečné kolony se konaly vždy v Sokolovně. Výuku vedli taneční mistři z Hranic, Přerova a Valašského

O b s a z e n í

velkého tanečního orchestru složeného z hostů, bývalých a hrajících členů, kteří se během 20. let podíleli na jeho nepetržitě činnosti.

Saxofony: Karel Hodis Zdeněk Černý
Karel Konečný Lubomír Facek
Vladimír Lichnovský

Trumpety: Milan Matuska Josef Slimáček
Bronislav Ludmila Zdeněk Kresl
Rudolf Lindovský Alois Kujal

Trombony: František Juráč Břetislav Hynčica
Václav Bálek Miroslav Chromý
Jaroslav Jiríšek

Rytmika: Oldřich Valenta Ing. Jiří Heider
Jiří Kovařík Miloš Dadák
Zdeněk Škrobálek

Velký taneční orchestr střídavě řídí:

Jaroslav JIRÁČEK
František JURÁČ

Rozšířené obsazení velkého tanečního orchestru při hudebním doprovodu zpěvačky Inky Zemánkové

Flétny: Božena Varajová Oldřich Valenta

Klarinety: Karel Hodis Zdeněk Černý

Housle: Pavel Tyrálik Věra Holešová
Eva Vývodová Marie Masloňková
Oldřiška Tobolová Petr Holešovský
Jaroslava Bolechová

Violy: Josef Vývoda Karel Podářil

Violoncella: členové Moravské filharmonie Olomouc

Lesní rohy: Stanislav Borek Ernest Balho

Velký taneční orchestr řídí
Bronislav LUDMILA

Režie pořadu: Eva Horáková Jaroslav Jiríšek
Hudební režie: Bronislav Ludmila
Zvuk: Svazarm - III-FI klub Hranice
Světla: Aleš Bajgar Stanislav Krist

OTS P-09-78

Program oslav 10. výročí existence JKP

Meziříčí. V jarních měsících se konaly předtaneční kurzy pro žáky osmých tříd, byly většinou jen dva, někdy tři. Konaly se také ve Velkém sále. Je vhodné jmenovat taneční mistry, kteří pracovali s mimořádným nasazením – z Hranic to byli Ludvík Körbler s manželkou a z Valašského Meziříčí Karel Chvatík s manželkou. Dojžděli také taneční mistři z Přerova – Eva Koplíková, František Hajtmar, Zdeněk Harašta a jejich partneři. V posledních sezonách začínali učit také hraničtí mladí taneční mistři Vlastimil Tumpach a Viktor Langer.

Celoročně největší zájem byl o kurzy šití a kreslení střihů. Probíhaly po celý školní rok, každý kurs měl patnáct posluchaček a deset lekcí. Konaly se v učebně vedle balkonu. Později se rozběhla „stříhová služba“ pro nadšené švadlenky. Od vzniku JKP do jeho konce tyto kurzy vedla Marcela Červinková-Kotková. Byly ale i další lektorky na kratší období, Anežka Šváčková, Marta Tomancová a Dagmar Petříčková.

Jazykové kurzy – němčina, francouzština, angličtina pro dospělé i mládež probíhaly také po celý školní rok. Vyučovali učitelé za základních škol, ale i další znalci jazyka, pokud měli příslušnou státní zkoušku. Byli to PhDr. Olga Svobodová, PhDr. Alois Hanzlíček, Jiří Polášek, Antonín Mišurec, Jiřina Kučírková, Vladimír Kubeša, Pavla Martínková, Vadim Horák a další. Vyučování v jazykových kurzech se konalo rovněž v učebně u balkonu. Nepravidelně byly zahajovány kurzy pohybové výchovy pro děti i pro dospělé a také po dvakrát tehdy málo známé kurzy jógy. Ty se konaly v Malém sále v Tunelu, po jeho demolici v tělocvičnách škol, nebo v uvolněném sále po knihovně v prvním patře. Lektori: Bohumil Relský, Marie Plocková, Anna Ohanková, Iva Pavlová, Alena Konečná a Milena Hlaváčová. Lektori jógy byli z Olomouce, kurs zdravé výživy vedla paní Popelková z Olomouce. Proběhlo také několik kursů výroby drhaných krajek, pletení na stroji.

Přednášky byly pořádány z různých vědních oborů: zdravotnictví, kosmonautika, dějiny umění, historie, cestopisné přednášky, k významným historickým výročím, k výročím významných osobností, přednášky o zdravé výživě, přednášky z oblasti mezinárodních vztahů. V některých sezonách byly pořádány Lidové akademie, největší zájem byl o Rodičovskou akademii. Ve dvou sezonách před zrušením JKP byly uskutečněny také dva kursy Akademie třetího věku, které se konaly v klubovně budovy Monika na Třídě I. máje a byly velmi oblíbené. Snad proto, že neobsahovaly jen přednášky, ale také koncerty.

V průběhu let se v JKP konala řada soutěží. Velmi úspěšná byla Hledáme nové talenty, ale i recitační soutěže ve spolupráci se svazem mládeže a již zmíněné soutěže ve společenském tanci.

• MLÁDEŽ A KULTURA

I když dětem a mládeži bylo průběžně věnováno dostatek akcí, přesto jednoho dne přišlo nařízení z ONV, že tyto akce mají být organizovány ve spolupráci se školami. Plány akcí i jejich návštěvy byly koordinovány s vedeními jednotlivých škol k oboustranné spokojenosti. A tak po několik let, v průměru dvakrát do měsíce, se konaly ve Velkém sále buď divadla nebo výchovné koncerty. Obvykle tři během dne, které byly navštíveny dětmi nebo studenty určité věkové kategorie. Posluchači a diváci tedy byly z řad mateřských škol, základních škol, středních škol a učilišť z Hranic a blízkých obcí.

Klub mladých

V JKP několikrát vznikaly a záhy zanikaly kluby mladých. Jejich členové pořádali pouze taneční večery. Až v roce 1985 navštívil Miloslav Pulkert, asi třicetiletý inženýr ze Sigmgy n.p., ředitel JKP V. Šprencla. Požádal o možnost zřízení klubu mladých pod hlavičkou JKP. Vysvětlil, že mluví za partu mladých lidí, kteří již mají představu o tom, co chtějí dělat. A tak vznikl první Klub mladých, který připravoval zajímavé programy. Byly to poslechové večery, zaměřené zejména na rockovou hudbu, taneční večery s programem, festival folkových zpěváků, který se konával v letním kině, několik ročníků sportovní soutěže Sádrový muž a betonová žena, vycházky na Helfštýn a podobně. Pro pořady Klubu mladých byl upraven prostor uvolněný Městskou knihovnou v prvním patře. Klub mladých působil až do zániku JKP.

• ZPRAVODAJ MĚSTA HRANIC A LÁZNÍ TEPLIC NAD BEČVOU

Tiskovinu s obsahem o společenském a kulturním dění ve městě vydávali již předchůdci JKP, tedy Okresní dům osvěty a Osvětová beseda pod názvem Kulturní kalendář.

JKP vydával Zpravodaj města Hranic a lázní Teplíc nad Bečvou. Redaktorkou byla zaměstnankyně klubu, dlouhou dobu Eva Horáková, od poloviny 80. let Ivana Helclová. Samozřejmě existovala redakční rada, jejímiž členy byli Ludvík Novotný, Zdeňka Kosová, Olřich Lukeš a O. Petříček. Rada se ale nikdy nescházela a její působení bylo dost formální. V den uzávěrky, což bylo kolem dvacátého každého měsíce, přišel člen rady, důstojník z místní posádky O. Petříček, a podíval se na připravené texty. Nikdy nic nevyřadil a byl spokojen. Častými přispěvateli, hlavně textů z historie Hranic, byli Ludvík Novotný, Dr. Bohumír Indra, Dr. Ivan Krška, Ing. Vladimír Foltánek a jiní. Často přispíval Ing.Vojtěch Richtar, jeho články byly z oboru lesnictví. Také funkcionáři z tělovýchovných jednot často informovali čtenáře o své činnosti, předsedové městského národního výboru většinou psali slavnostní úvodníky k Novému roku, zástupci některých hranických podniků informovali o novinkách na pracovištích. Sbor pro občanské záležitosti předával každý měsíc seznam jubilantů a vedoucí kin Josef Sedláček přinášel programy. V letech 1971–1972 vycházel na pokračování text Cyrila Bláhy o historii ochotnického divadelního

Vernisáž výstavy Blanky Ličmanové, listopad 1989, foto Vladimír Bittner

hnutí na hranicku. Bohužel práce nevyšla celá po negujícím zásahu odboru kultury Okresního národního výboru v Přerově (z dnes už neznámých důvodů...). Samostatnou kapitolou Zpravodajů byly fotografie na titulní straně. Často to byla díla místních fotografů s aktuálním motivem z Hranic. Přes slabou tiskovou kvalitu Zpravodajů byly úvodní fotografie podnětem, který mohl zaujmout.

Texty a obrázky do tiskárny v Olomouci osobně vozila redaktorka, výjimečně posílala poštou. Obdobně to bylo s vyzvedáváním hotových tisků. Distribuci do hranických trafik pak zajišťovali zaměstnanci JKP, případně je rozesílali poštou předplatitelům a nadřizným organizacím. Od roku 1967 byl vždy jeden exemplář celého ročníku Zpravodaje opatřen v místním knihařství knižní vazbou a v redakci tak vznikala působivá řada knižních hřbetů – za celou dobu existence Zpravodaje (do června 1990) to byla více než půlmetrová řada tvořená odhadem třístapadesáti čísly časopisu, která mají dnes velkou historickou hodnotu.

• VYSÍLÁNÍ ROZHLASU PO DRÁTĚ

Vysílání rozhlasu po drátě bylo v šedesátých letech docela zajímavou formou kontaktu klubu s posluchači v Hranicích. Při tehdejší absenci lokálních rádií a televizí bylo co vysílat, i když v tomto případě ne do éteru, ale „po drátě“. JKP zajišťoval tuto činnost asi 6 až 8 let, a to na příkaz Městského národního výboru. Na starost měla tuto práci zaměstnankyně klubu, shodou okolností opět Eva Horáková. Schéma práce byla přibližně následující: připravit aktuální texty, natočit je na magnetofonový pás s použitím mikrofonu a kotoučového magnetofonu (obvykle legendárního Tesla Sonet Duo) a nahrávky doručit na poštu, odkud se vysílalo. Vysílání samozřejmě nebylo živé. V budově pošty bylo k dispozici i miniaturní nahrávací studio, ale natáčelo se

i v místnostech v klubu, nebo přímo v terénu. Technickou stránku zajišťoval Vladimír Míša v alternaci s panem Bendou z poštovního úřadu. Hudební redakci řídil také pan Míša. Zaměstnanec JKP četl texty, často také vedl rozhovory s pozvanými hosty. V začátcích pomáhal jako hlasatel Milan Hein. A někdy také tehdejší výtvarník JKP Petr Čepický. Vysílání začínalo znělkou, melodii ze skladby Karla Svobody v podání skupiny Mefisto – Návrat Gemini (Return of Gemini).

Vysílání probíhalo pravidelně každý týden několik let, což bylo pro malý počet zaměstnanců klubu vzhledem k jeho rozsáhlé činnosti náročné a časově čím dál více neovladatelné. A tak jednoho dne už pravidelná relace v hranickém „drátku“ nebo „dráťáku“ nezazněla. Tentokrát ne na pokyn nadřízených orgánů, ale tehdejšího ředitele JKP. Zaměstnanci klubu měli této týden co týden se opakující dřiny lidově řečeno „plné zuby“. A nadřízené úřady si ukončení relací ani nevšimly (nebo dělaly, že si nevšimly). To bylo někdy kolem roku 1970... A ještě z dnešního pohledu: pokud někoho zajímá, jestli texty a nahrávky připravené k odvysílání cenzuroval (ideově kontroloval) někdo z nadřízených orgánů – tak necenzuroval.

Co zbylo z vysílání rozhlasu po drátě v Hranicích do dneška? Jeho znělka! Pokud se můžete „připojit“, klidně si ji pusťte: <http://www.youtube.com/watch?v=IloFnUrPscA>

Pokud jste pamětníci, možná se vám při těch tónech podaří i trochu omládnout – aspoň na chvíli. Díky, pane Míšo! Samozřejmě taky vám, pane Svobodo!

KONEC JEDNOTNÉHO KLUBU PRACUJÍCÍCH V HRANICÍCH

Překotné až neuvážené zrušení klubu městskou radou nedlouho po „sametové revoluci“ proběhlo v lednu 1991. Rozumnější bylo snad JKP přeměnit na městské kulturní zařízení a jeho zřizovatelem se měl stát městský úřad. To si po letech uvědomili noví zastupitelé města a potom znovu pracně obdobné zařízení utvářeli a nakonec otevřeli v roce 2007. Tomuto novému kulturnímu zařízení ale chybí budova Besedy, která byla v osmdesátých letech bezplatně převedena odborům n. p. Sigma Hranice a patří jim dodnes.

TI, KTERÍ PŘEŽILI PÁD JKP

A na závěr zvesela:

*... a z veliké dálky do uší mi zaznělo,
že dokud se zpívá, ještě se neumřelo.“*

J. Nohavica

I dnes ještě zůstává po činnosti JKP v kulturním životě města určitá stopa:

Hranický dětský pěvecký sbor stále řídí sbormistryně Taťána Jonasová, sbor velmi často zpívá nejen v Hranicích, má stále přípravný sbor a hlavní sbor. Koncem roku 2011 oslavil už třicet let svého trvání.

Smíšený pěvecký sbor Harmonia je stále činný a nemá nouzi o nové zpěváky. Sbormistryní je v současné době Barbora Šimečková.

Úspěšně funguje Kruh přátel hudby, který pod vedením svého posledního předsedy Oldřicha Kubíčka složitou cestou přes zřizovatelství městskou knihovnou a ustavení občanského sdružení doplul k novému zřizovateli – Městskému kulturního zařízení, které v současné době dobře organizuje koncertní činnost dál.

Velký dechový orchestr s neúnavným dirigentem Josefem Slimáčkem byl činný po zrušení JKP ještě devět let, a to díky již zmíněnému dirigentovi. Hraničtí pamětníci budou jistě rádi na tento orchestr ještě dlouho a s úctou vzpomínat.

Srpen 2011

Barevné fotografie jsou otištěny v příloze, strana b–d

1 – 10 let trvání orchestru Jar. Jiříčka – první zleva V. Šromová, první ředitelka JKP, u mikrofonu B. Ludmila, pozdější ředitel, 1964
2/3 – Festival O Zlatou trumbu v hranickém letním kině – účinkující a publikum / 4 – program JKP, leden 1968

CELÝ ŽIVOT BY SIS VYČÍTAL,
ŽE JSI NEBYL U TOHO!

U ČEHO?

U MEZIMĚSTSKÉ TŘÍKOLOVÉ
SOUTĚŽE LIPNÍK - HRANICE

BIG-BEATOVÝCH SKUPIN

PRŮBĚH SOUTĚŽE

LIPNÍK REPREZENTUJÍ • HRANICE REPREZENTUJÍ

THE FIRST AID

NEDĚLE 11. ÚNORA 68'

CORPUS

14.30 HODIN • SZK TOS

19 HODIN • KLUB MLADÝCH „KAKTUS“

PEAT-3210

NEDĚLE 18. ÚNORA 68'

THE LEADMEN

14.30 HODIN • SZK TOS

19 HODIN • KLUB MLADÝCH „KAKTUS“

METEOR

NEDĚLE 25. ÚNORA 68'

SILVESTR CLUB

14.30 HODIN • SZK TOS

19 HODIN • KLUB MLADÝCH „KAKTUS“

PO CELOU DOBU SOUTĚŽNÍHO VYSTOUPENÍ V LIPNÍKU OD 14.30 HODIN DO 17.45 HODIN
A V HRANICÍCH OD 19 HODIN DO 22.45 HODIN **SE STALE TANCI**

SOUTĚŽNÍ POŘADY PŘIPRAVILI, KONFERUJÍ A SPOLEČENSKOU ZÁBAVU ŘÍDÍ VAŠEK VENCLÍK
A SLÁVEK ŠKAPA VSTUPNÉ V LIPNÍKU I V HRANICÍCH KČS 6,-